

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

1 Mayıs 2022 Bildirisi

Tüm işkollarında, hayat devam etsin diye canını dişine takanlar...

Gecenin körü, sabahın şafağı; kışın ayazı, yazın sarı sıcağı demeden alın teri dökenler...

Çeliğe, cama, taşa, toprağa, çimentoya şekil verenler; uzakları yakın edenler, hastaları sağlıklarına kavuşturanlar...

Tezgâh başında, büroda, laboratuvarında, madende, tarlada, muayenehanede çalışan emekçiler...

Dünyadaki zenginliği üretenler...

Ama bu ürettiklerinden hakça pay alamayanlar...

Üstüne üstlük güvencesiz, kuralsız, sendikasız çalışmaya mahkûm edilenler...

Bugün sizin gününüz...

Bugün yaşamını emeğiyle sürdürenlerin hak arama ve mücadele günü...

Bugün 1 Mayıs!

Son elli yılda, bütün dünyada emekçilerin yaşama şartları her sene bir öncekine göre daha da kötüleşti.

Dünya 1973 Petrol Krizinden bu yana ilk defa bu yıl, uluslararası düzeyde yaşanan üretim ve talep kriziyle karşı karşıya kaldı...

Gıdadan otomotive, yarı iletken teknolojilerinden ham madde tedarikine kadar birçok alanda yaşanan üretim ve tüketim krizi genel bir durgunluğa neden oldu...

Yani, 2021'de başlayıp 2022'nin ilk yarısında yoğunlaşarak devam eden bu dönem, önceden yaşanan bütün meseleleri adeta gölgede bıraktı...

Dünyada geçerli ekonomik sistem daha fazla krize yol açtı, daha da tartışılır oldu...

Resmi olarak neredeyse iki buçuk yılı geride bırakan Covid-19 Salgınının zor şartları ekonomik durgunluk ile birleşti, emekçilerin hayatı adeta kâbusa döndü...

Hem ulusal hem de uluslararası alanda yaşanan bu gelişmeler, başta dar gelirliler olmak üzere, hayatını emeğiyle sürdüren herkesi olumsuz etkiledi.

Peki, neydi uluslararası düzeydeki bu gelişmeler?

Salgın'ın kitlesel etkilerinin yavaş yavaş azalma eğilimi gösterdiği iddia edilen bu dönemde, emekçilerin yaşama ve çalışma şartlarını iyileştirecek ümit verici gelişmeler yaşanmadı...

Tam tersine, Şubat ayının sonunda başlayan Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik askeri operasyonu mevcut sorunları daha arttırdı.

Rusya'ya yönelik kapsamlı ambargoların dünya ekonomisi üzerinde neden olduğu olumsuz etkiler özellikle petrol/akaryakıt fiyatlarında belirgin biçimde ortaya çıktı. Fiyat artışları tedarik maliyetlerini artırdığından, yeni bir zam dalgası yaşandı. Mal ve hizmet bedellerinde yüzde kırkın üzerindeki bir artış sadece geçtiğimiz Mart ayında gerçekleşti...

Bu da emekçilerin yaşama şartlarındaki kötüleşmeyi daha da artırdı.

Bu gelişmeler yeni bir değerlendirme yapılmasını, farklı bir bakış açısını zorunlu kıldı. Üretim yapısı tartışılır oldu. Orta ve uzun vadede doğa dostu, yenilenebilir enerji kaynaklarıyla üretim sistemlerine geçmenin önemi daha iyi kavrandı. Bu yaklaşım, hem ekonomik işleyiş hem de uluslararası barış açısından yeni politikaları beraberinde getirdi.

Uluslararası siyasette ve ekonomide tek merkezli yapının ne derece eşitsiz, hakkaniyetsiz ve de emekçilerin yaşamlarını olumsuz etkileyen ilişkilere neden olduğu daha görünür hale geldi.

Ya ulusal düzeydeki gelişmeler nasıl bir seyir izledi?

Ekonomik ve sosyal alandaki mevcut sorunlarımız uluslararası alandaki gelişmelerin etkisiyle daha da arttı. Üretimde ithal yarı mamulü yoğun olarak kullanılmaktadır. Türk Lirasının yabancı para birimleri karşısında yaşadığı değer kaybı üretim maliyetine olumsuz yansıdı. Alınan tedbirlerle genel ekonomik teamüllerden farklı politika uygulama girişimleri devreye sokuldu. Ama beklenen olumlu gelişmeler henüz ortaya çıkmadı.

Hem üretici hem de tüketici fiyat endeksleri ciddi oranlarda arttı... Dar ve sabit gelirli milyonlarca emekçinin satın alma gücü, ücretlerdeki artışlara ve iyileştirmelere rağmen geriledi. Asgari ücretin vergi dışı bırakılması fiyat artışının gölgesinde kaldı.

Ekmekten şekere, etten süte, meyve ve sebze ye kadar tüm temel gıda ürünlerine yüzde yüzü aşan zamlar sonucunda emekçilerin geçim şartları da daha da ağırlaştı.

Zam dalgası sadece gıda ürünleriyle sınırlı kalmadı...

Akaryakıttan doğal gaz, elektrikten suya; ulaşımaya yani tüm temel hizmetlere gelen zamlar durmak bilmedi...

Zamlar günden güne; kimi zaman saatten saate geldi. Dün bir olan bugün bir buçuk oldu, sabah iki olan akşama üçe çıktı...

Bazı zincir marketlerin de fiyat artışlarına olumsuz yönde katkısı oldu...

Resmi verilerle yıllık yüzde 61'i aşan enflasyon karşısında; işçinin, emeklinin, çiftçinin, esnafın yani toplumun üreten kesimlerinin eline geçen gelirin büyük bölümü temel harcamalarına bile yetmez oldu.

Yani emekçiler sadece ve sadece hayata tutunmaya çalıştı...

Adeta bir zam sağanağı altında kalan ücretli çalışanların çok sınırlı bir bölümü sendikaları sayesinde ayakta kaldı. Koruyucu şemsiyeleri olan sendikal örgütlülük çatısı altında kendilerini kısmen koruyabildi...

Sendikal koruma kapsamında olmayanların örgütlenme mücadelesi ise bu dönemde hız kazandı.

Bu gelişmeler, kamunun istihdamın sağlayıcısı ve düzenleyicisi olarak önemini bir kez daha gözler önüne serdi...

Bu dönemde, kayıt dışı istihdamın ve ucuz emeğe dayalı göçmen işçiliğin yakıcı etkileri daha görünür oldu. Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC), 2022'de en fazla korunması gerekenlerin, Covid-19 Salgınından ve dünyadaki ekonomik sorunlardan en kötü şekilde etkilenen kadınlar, gençler, çocuklar ve göçmenler olduğunu vurguladı...

Ortaya çıkan enflasyon ve zam sağanağından daha fazla korunabilenler çoğunlukla sendikalı işçiler oldu. Çalışma ve yaşama şartları örnek alındı. Ancak güvencesiz, örgütsüz/sendikasız işçiler bu kriz ortamından sert biçimde etkilendi.

Bu gelişmeler sendikaların önemini, verdiği örgütlenme mücadelesinin ne derece yerinde olduğunu da gözler önüne serdi...

Hem kamuda hem özel sektörde, Türk-İş ile üye sendikaları örgütlü ve güvenceli bir gelecek için mücadeleyi bu olumsuz şartlara rağmen daha da ileriye taşıdı.

Sendikal örgütlenmenin önemi iyi günde değil kötü günde daha belirgin hale geldi...

Sendikal örgütlenmenin güvence, sendikal örgütlenmenin fırtınalı günde emekçinin sığınacağı liman olduğu bir kez daha anlaşıldı...

Sendikal örgütlenme olmadan, hak arama mücadelelerinin başarılı olamayacağı görüldü...

Dünyanın büyük bir bölümünde emekçiler, 1 Mayıs'ı daha da ağırlaşan sorunlarla mücadele ederek karşılamaktadır.

Yurdumuzda da durum çok farklı değildir.

Bir yandan işsizlik korkusu diğer yandan geçim sıkıntısı yaşayarak emekçiler 1 Mayıs'ı karşıladı.

Yurdumuzun en büyük ve en köklü işçi örgütü Türk-İş, başta üyeleri olmak üzere tüm emekçilerin hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmek amacıyla 70 yıldan bu yana mücadele vermeye devam etmektedir.

Emeğin dünyasının mevcut temel sorunları ve bunlara yönelik çözüm önerileri Türk-İş tarafından aşağıdaki tespitlerle ortaya konulmaktadır:

- Reel ücretlerin ve satın alma gücünün korunması ve artırılması sağlanmalıdır. Bunun için öncelikle enflasyon artışına yol açan olumsuz şartlar ortadan kaldırılmalı, koruyucu ve kapsayıcı ekonomik ve sosyal politikalar benimsenmelidir.
- Yabancı para birimleri karşısındaki TL'nin değer kaybının engellenmesi hem üretim hem de tüketim açısından zorunludur.
- Türkiye çokuluslu şirketlerin "ucuz emek deposu" değildir.
- Katma değeri yüksek mal ve hizmet üretimi, bir diğer ifadeyle "üretim üssü" haline gelmek nitelikli işgücünü, kapsamlı eğitim ve istihdam politikasını gerektirir. Böyle bir hedefi gerçekleştirmek için yapısal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Nominal ücret artışları nedeniyle işçi çıkarma eğiliminde olan, karından zarar etmemek için emekçileri kapı önüne koyma eğilimi sergileyen işverenlere karşı, bir yandan mücadele yoğunlaştırılmalı, diğer yandan bu eğilime karşı yaptırımını öngören mevzuat düzenlemeleri yapılmalıdır.
- Salgınla beraber artan elektronik ticaret faaliyetlerinde çalışan emekçilerin çalışma koşulları son derece güvencesizdir.
- Depo işçisinden arabalı veya motosikletli kuryelere kadar (e-ticarette çalışan) neredeyse herkes en güvencesiz koşullarla baş başadır.
- Güvencesizliğin panzehri sendikal örgütlenmedir.
- Sendikal örgütlenme emekçinin güvencesizliğine karşı can simididir.
- Kayıt dışı, kurlsız çalışan motorlu kuryelerden, merdiven altı imalathanelerde üretim yapan tekstil işçilerine kadar, farklı işkollarındaki tüm güvencesiz işçiler, sendikal örgütlülüğün koruyucu şemsiyesi altına alınmalıdır.
- Sendikal örgütlenmenin işçilerin özgür iradeleriyle, herhangi bir işveren baskısı veya bürokratik baskı olmadan sağlanabilmesi gerekir.
- Türk-İş sendika seçme özgürlüğünü baskı altına alan işveren ve bürokratlara karşı önceden olduğu gibi önümüzdeki dönemde de meşru her türlü mücadeleyi sürdürecektir.
- Geçici işçilerin daimi kadro talebi karşılanmalıdır. Geçici işçilerin yılda 360 gün çalıştırılmaları ile çoğu işyerinde alt işveren uygulamasıyla hizmet alımı ihalesine gidilmesine de ihtiyaç kalmayacaktır. Yıllardır başarılı olarak çalışan, bilgi, beceri ve

deneyimleri ile işyerine faydalı bu işçilerin kadroya alınması ve 12 ay (yıl boyu kesintisiz) çalışmaları sağlanmalıdır.

- Kamuda taşeron çalıştırma sonlandırılmalıdır. Bu kapsamda KİT'lerde çalışan işçiler; bazı özel bütçeli kuruluşlarda çalışan işçiler; ihale şartnamesinde personel sayısı belirtildiği halde, işçilik maliyetinin yaklaşık maliyetin yüzde 70'in altında kalan ihale usulüyle çalıştırılan taşeron işçileri (kiralık araç şoförleri, yemekhane çalışanları, dış protez çalışanları...); çağrı merkezi hizmetlerine ilişkin ihalelerde çalışanlar; danışmanlık ihaleleri kapsamında çalışanlar; mal alım ihaleleri kapsamında çalışanlar; yapım işi (anahtar teslim iş) ihaleleri kapsamında çalışanlar; hastane bilgi yönetim sistemi hizmeti ihalesi kapsamında çalışanlar; yıllardır bekledikleri kamuda daimi işçi kadrosuna alınmalıdır.
- Kamuda kadroya alınan işçilere tayin hakkı verilmeli, zorunlu emekliliğe sevk edilmemelidir.
- Türk-İş alt işveren uygulamasının, başta kamu işyerleri olmak üzere tüm çalışma yaşamından çıkarılması için verdiği mücadeleyi önümüzdeki dönem daha da yoğunlaştıracaktır.
- Korona Virüs salgınından çıkışa yönelik güçlü göstergeler bulunmasına karşın hala risk devam etmektedir. Bu nedenle maske mesafe ve temizlik kurallarına özellikle iş yerlerinde en üst düzeyde uyulmaya devam edilmesi halk sağlığının korunması bakımından önem taşımaya devam etmektedir.
- Artan uluslararası gerginliğin en fazla kaybedeni yine ücretliler/emekçiler/çalışanlar olmamalıdır.
- Küresel, bölgesel, yerel çatışmalardan en fazla etkilenen aileleriyle birlikte emekçilerdir. Savaşlarda ve terör eylemlerinde en fazla bedeli ödeyenler, işçiler, kadınlar ve çocuklardır.
- Sendikaların temel mücadelesi ekmek, barış ve özgürlük içindir.
- İşyerlerinde ayrımcılığın hiçbir türüne, kadına şiddete, mobbing ve tacize müsaade edilememelidir.
- Sendikaların yaşanan çatışmaları doğru bir şekilde değerlendirip ona göre tavır almaları, dünyadaki tüm emekçilerin yararına olacaktır.
- Türk-İş 70 yıllık geçmişinden aldığı güçle işçilerin, mağdurun ve mazlumun yanında olma sorumluluğunu yerine getirmeye devam edecektir.

Türkiye'de Türk-İş Var!

Yaşasın 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü!